

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

(پلی تکنیک تهران)

دانشکده علوم کامپیووتر

پایان نامه کارشناسی ارشد

گزارش پروژه درس داده کاوی محاسباتی

پروژه ۶

نگارش

محمدصادق قلی زاده

استاد راهنمای

دکتر مهدی قطعی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

صفحه فرم ارزیابی و تصویب پایان نامه- فرم تأیید اعضاء کمیته دفاع

در این صفحه فرم دفاع یا تایید و تصویب پایان نامه موسوم به فرم کمیته دفاع- موجود در پرونده آموزشی- را قرار دهید.

نکات مهم:

- نگارش پایان نامه/رساله باید به **زبان فارسی** و بر اساس آخرین نسخه دستورالعمل و راهنمای تدوین پایان نامه های دانشگاه صنعتی امیرکبیر باشد.(دستورالعمل و راهنمای حاضر)
- رنگ جلد پایان نامه/رساله چاپی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا باید به ترتیب مشکی، طوسی و سفید رنگ باشد.
- چاپ و صحافی پایان نامه/رساله بصورت **پشت و رو(دورو)** بلامانع است و انجام آن توصیه می شود.

دانشگاه صنعتی امیرکبیر
(پلی‌تکنیک تهران)

به نام خدا
تعهدنامه اصالت اثر
تاریخ:

اینجانب محمدصادق قلی زاده متعدد می‌شوم که مطالب مندرج در این پایان‌نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب تحت نظارت و راهنمایی استاد دانشگاه صنعتی امیرکبیر بوده و به دستاوردهای دیگران که در این پژوهش از آنها استفاده شده است مطابق مقررات و روال متعارف ارجاع و در فهرست منابع و مأخذ ذکر گردیده است. این پایان‌نامه قبلًا برای احراز هیچ مدرک هم‌سطح یا بالاتر ارائه نگردیده است.

در صورت اثبات تخلف در هر زمان، مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه از درجه اعتبار ساقط بوده و دانشگاه حق پیگیری قانونی خواهد داشت.

کلیه نتایج و حقوق حاصل از این پایان‌نامه متعلق به دانشگاه صنعتی امیرکبیر می‌باشد. هرگونه استفاده از نتایج علمی و عملی، واگذاری اطلاعات به دیگران یا چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان‌نامه بدون موافقت کتبی دانشگاه صنعتی امیرکبیر ممنوع است. نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

محمدصادق قلی زاده

امضا

نویسنده مایان نامه، در صورت تایل میتواند برای پیمان نامه خود را به شخص یا اشخاص و یا ارگان خاصی تقدیم نماید.

پاسکزاری

نویسنده پایاننامه می‌تواند مراتب امتحان خود را نسبت به استاد راهنمای و استاد مشاور و یا دیگر افرادی که طی انجام پایاننامه به نحوی او را یاری و یا با او همکاری نموده‌اند ابراز دارد.

محمد صادق قلیزاده

چکیده

این گزارش کارایی تجزیه مقدار منفرد^۱ را به عنوان روشی برای فشرده‌سازی شبکه‌های عصبی عمیق بررسی می‌کند و به طور خاص معماری ResNet-18 را مورد تحلیل قرار می‌دهد. هدف این مطالعه ارزیابی موازنۀ میان کاهش تعداد پارامترها، دقت مدل و تأخیر استنتاج (Inference Latency) است. از نظر روش‌شناسی، طیف مقادیر منفرد^۲ هم در لایه‌های کانولوشنی میانی و هم در لایه کاملاً متصل به نهایی تحلیل شد تا میزان افزونگی ذاتی شبکه مشخص گردد. بر اساس این تحلیل طیفی، لایه‌های خطی با تقریب‌های رتبه- k جایگزین شدند، به‌طوری که نرخ‌های فشرده‌سازی 50% و 80% مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های کلیدی نشان می‌دهد که لایه‌های ResNet-18 دارای ساختارهای کمرتبه قابل توجهی هستند و این امر امکان حذف بخش بزرگی از پارامترها را با حداقل افت اولیه در دقت فراهم می‌کند. اگرچه فشرده‌سازی تهاجمی (80%) منجر به کاهش محسوس عملکرد شد، اما ریز تنظیم (Fine-Tuning) مدل برای چند دوره کوتاه توانست بخش عمدۀ ای از دقت از دست رفته را بازیابی کند. با این حال، آزمایش‌های تأخیر استنتاج روی CPU شکافی میان کاهش نظری FLOPs و زمان اجرای عملی آشکار کرد؛ به‌طوری که سربار اجرای ترتیبی لایه‌ها در بسیاری از موارد، مزایای سرعت مورد انتظار را خنثی می‌کرد. در پایان، گزارش به بررسی عدد شرطی^۳ به عنوان معیاری برای شناسایی لایه‌های مناسب برای فشرده‌سازی می‌پردازد و پیامدهای محیط استقرار^۴ را بر انتخاب راهبردهای فشرده‌سازی شبکه‌های عصبی مورد بحث قرار می‌دهد.

واژه‌های کلیدی:

کاهش بُعد، انتخاب ویژگی، تجزیه مقدار منفرد، عدد شرطی، تولید نیمه‌هادی، تحلیل پایداری

(SVD یا Singular Value Decomposition)^۱

(Singular Value Spectrum)^۲

(Condition Number)^۳

(Deployment Environment)^۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	۱ مقدمه
۱	۱-۰-۱ انگیزه
۲	۲-۰-۱ پیش‌زمینه ریاضی: SVD برای فشرده‌سازی
۳	۲ مروری بر ادبیات
۳	۲-۱ تعاریف مفاهیم پایه
۳	۲-۱-۱ تجزیه مقادیر تکین
۴	۲-۱-۲ انتخاب ویژگی با SVD
۵	۳ روش شناسی و نتایج
۵	۳-۱ تحلیل طیفی ماتریس‌های وزن
۵	۳-۱-۱ روش شناسی
۶	۳-۱-۲ نتایج لایه میانی
۶	۳-۱-۳ نتایج لایه نهایی
۷	۳-۱-۴ تحلیل مقایسه‌ای
۷	۳-۲ پیاده‌سازی عملی فشرده‌سازی
۸	۳-۲-۱ روش شناسی فشرده‌سازی
۸	۳-۲-۲ نتایج تجربی
۹	۳-۲-۳ تحلیل افت دقت
۹	۳-۳ بازیابی دقت و ارزیابی سرعت
۱۰	۳-۳-۱ بازیابی دقت از طریق ریزنظمیم
۱۰	۳-۳-۲ ارزیابی سرعت استنتاج
۱۰	۳-۳-۳ تحلیل سربار محاسباتی
۱۲	۴ جمع‌بندی و نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۲	۴-۱ بحث
۱۲	۴-۱-۱ پارادوکس تأخیر در محیط‌های استقرار

فهرست مطالب

۱۳	۲-۱-۴ انتخاب لایه با استفاده از عدد شرطی
۱۳	۲-۴ نتیجه‌گیری
۱۵	منابع و مراجع

فهرست اشکال

صفحه

شكل

۷	۱-۳	واریانس لایه اخر (قبل)
۸	۲-۳	واریانس لایه اخر (بعد)
۱۱	۳-۳	دقت در مقابل فشرده سازی

فهرست جداول

صفحه

جدول

فهرست نمادها

نماد	مفهوم
\mathbb{R}^n	فضای اقلیدسی با بعد n
\mathbb{S}^n	کره یکه n بعدی
M^m	خمینه m -بعدی
$\mathfrak{X}(M)$	جبر میدان‌های برداری هموار روی M
$\mathfrak{X}^1(M)$	مجموعه میدان‌های برداری هموار یکه روی (M, g)
$\Omega^p(M)$	مجموعه p -فرمی‌های روی خمینه M
Q	اپراتور ریچی
\mathcal{R}	تانسور انحنای ریمان
ric	تانسور ریچی
L	مشتق لی
Φ	۲-فرم اساسی خمینه تماسی
∇	التصاق لوی-چویتای
Δ	لاپلاسین ناهموار
∇^*	عملگر خودالحاق صوری القا شده از التصاق لوی-چویتای
g_s	متر ساساکی
∇	التصاق لوی-چویتای وابسته به متر ساساکی
Δ	عملگر لاپلاس-بلترامی روی p -فرم‌ها

فصل ۱

مقدمه

شبکه‌های عصبی عمیق^۱ در طیف گسترده‌ای از وظایف بینایی ماشین به عملکردهای پیشرفته^۲ دست یافته‌اند، اما این موفقیت اغلب با پیچیدگی محاسباتی بالا و مصرف زیاد حافظه همراه است. معماری‌های مدرن مانند ResNet معمولاً شامل میلیون‌ها پارامتر هستند که بخش قابل توجهی از آن‌ها افزونه و تکراری‌اند. این بیش‌پارامتری‌سازی چالش‌های جدی‌ای را برای استقرار مدل‌ها روی دستگاه‌های لبه‌ای با منابع محدود، تلفن‌های همراه یا سامانه‌های بلاذرنگ ایجاد می‌کند؛ جایی که پهنای باند حافظه و تأخیر اجرا به گلوگاه‌های اصلی تبدیل می‌شوند.

این گزارش، تقریب کمرتبه از طریق تجزیه مقدار منفرد^۳ را به عنوان یک روش فشرده‌سازی پس از آموزش^۴ بررسی می‌کند. هدف اصلی، کاهش تعداد پارامترهای یک مدل ResNet-18 از پیش‌آموزش دیده در عین حفظ دقت پیش‌بینی آن است.

۱-۰-۱ انگیزه

فرضیه مرکزی این مطالعه آن است که ماتریس‌های وزن در شبکه‌های عمیق ذاتاً کمرتبه هستند؛ به این معنا که تنها تعداد کمی الگوی زیربنایی (مقادیر منفرد) سهم عمداتی در پردازش اطلاعات دارند. با شناسایی و حفظ این مؤلفه‌های غالب، می‌توان از نظر تئوری مدل را به‌طور قابل توجهی فشرده کرد. این گزارش این فرضیه را با پیاده‌سازی تجزیه رتبه- k -ارزیابی کرده و موازنۀ میان سه معیار کلیدی زیر

^۱(DNNs یا Deep Neural Networks)

^۲(state-of-the-art)

^۳(SVD یا Singular Value Decomposition)

^۴(post-training)

را تحلیل می‌کند:

نرخ فشرده‌سازی: میزان کاهش تعداد پارامترها

دقت: عملکرد مدل در وظیفه طبقه‌بندی

تأخیر استنتاج: سرعت اجرای عملی روی سخت‌افزار استاندارد CPU

۱-۰-۲ پیش‌زمینه ریاضی: SVD برای فشرده‌سازی

روش اصلی مورد استفاده، تجزیه یک ماتریس وزن چگال

$$W \in \mathbb{R}^{m \times n}$$

به دو ماتریس کوچک‌تر است. با استفاده از SVD، هر ماتریس را می‌توان به شکل زیر تجزیه کرد:

$$W = U\Sigma V^T$$

که در آن U و V ماتریس‌های متعامد و Σ یک ماتریس قطری شامل مقادیر منفرد است.

برای فشرده‌سازی لایه، تنها k مقدار منفرد بزرگ‌تر نگه داشته می‌شود و ماتریس اصلی به صورت زیر

تقریب زده می‌شود:

$$W \approx U_k \Sigma_k V_k^T = \left(U_k \Sigma_k^{1/2} \right) \left(\Sigma_k^{1/2} V_k^T \right) = A \times B$$

که در آن

$$A \in \mathbb{R}^{m \times k} \quad \text{و} \quad B \in \mathbb{R}^{k \times n}$$

هستند.

به این ترتیب، یک لایه منفرد که به $m \times n$ پارامتر نیاز دارد، با دو لایه متوالی جایگزین می‌شود که در مجموع به $(m+n)k$ پارامتر نیاز دارند. در صورتی که k به اندازه کافی کوچک انتخاب شود، تعداد کل پارامترها به طور چشمگیری کاهش می‌یابد، بدون آنکه افت شدیدی در دقت مدل رخ دهد.

فصل ۲

مروری بر ادبیات

۱-۲ تعاریف مفاهیم پایه

۱-۱-۲ تجزیه مقادیر تکین

هر ماتریس داده X با ابعاد $m \times n$ را می‌توان به صورت زیر تجزیه کرد:

$$X = U\Sigma V^T$$

این تجزیه با نام تجزیه مقادیر تکین^۱ شناخته می‌شود [۱]. در این تجزیه، ماتریس Σ شامل مقادیر تکین (σ_i) است که میزان «انرژی»، واریانس یا اهمیت هر مؤلفه را نشان می‌دهد. این مقادیر تکین به ترتیب نزولی مرتب می‌شوند و سهم هر مؤلفه در ساختار کلی داده را مشخص می‌کنند. ماتریس V^T با ابعاد $m \times m$ شامل بردارهای تکین راست است؛ به طوری که هر سطر از V^T متناظر با یک مقدار تکین بوده و نشان می‌دهد که ویژگی‌های اولیه (x_1, \dots, x_m) با چه وزن‌هایی ترکیب شده‌اند تا مؤلفه‌های غالب داده تشکیل شوند. از این‌رو، SVD ابزاری بنیادی برای تحلیل ساختار خطی داده‌ها و کاهش بُعد محسوب می‌شود [۲].

(SVD یا Singular Value Decomposition)^۱

۲-۱-۲ انتخاب ویژگی با SVD

برخلاف PCA که ویژگی‌های جدید می‌سازد (استخراج ویژگی)، در روش انتخاب ویژگی مبتنی بر SVD از بردارهای تکین راست برای رتبه‌بندی و انتخاب ویژگی‌های اولیه استفاده می‌شود [۳].

در این رویکرد، اگر ویژگی z در بردارهای تکین متناظر با اولین مقدار تکین σ_1 (که بزرگ‌ترین مقدار تکین است) ضریب بزرگی داشته باشد، به این معناست که آن ویژگی نقش مهمی در جهت اصلی تغییرات داده و ساختار غالب آن ایفا می‌کند. در نتیجه، با انتخاب ویژگی‌هایی که در بردارهای تکین غالب دارای ضرایب بزرگ‌تری هستند، می‌توان بدون ساخت ویژگی‌های جدید، ابعاد داده را کاهش داده و در عین حال اطلاعات اصلی داده را حفظ کرد [۲].

فصل ۳

روش شناسی و نتایج

۱-۳ تحلیل طیفی ماتریس‌های وزن

برای تعیین میزان فشرده‌پذیری مدل ResNet-18، ابتدا توزیع انرژی در میان مقادیر منفرد ماتریس‌های وزن آن تحلیل شد. این گام برای تعیین یک کران بالایی از میزان اطلاعاتی که می‌توان بدون از دست دادن قابل توجه سیگنال حذف کرد، ضروری است.

۱-۱-۳ روش‌شناسی

وزن‌ها از دو بخش متمایز شبکه استخراج شدند.
لایه میانی: اولین لایه کانولوشنی از سومین بلوک باقیمانده (layer3.0.conv1). از آنجا که وزن‌های کانولوشنی تansورهای چهاربعدی هستند

$$(C_{\text{out}} \times C_{\text{in}} \times K \times K),$$

برای اعمال تجزیه مقدار منفرد (SVD) به ماتریس‌های دو بعدی

$$(C_{\text{out}} \times (C_{\text{in}} \cdot K \cdot K))$$

بازآرایی (Flatten) شدند.

لایه نهایی: لایه کاملاً متصل (fc) که بردار ویژگی‌های ۵۱۲ بعدی را به ۱۰۰۰ کلاس ImageNet

نگاشت می‌کند.

برای هر لایه، طیف مقادیر منفرد محاسبه شد و نسبت واریانس تجمعی توضیح داده شده با استفاده از رابطه زیر به دست آمد:

$$\text{Explained Ratio}(k) = \frac{\sum_{i=1}^k \sigma_i^2}{\sum_{j=1}^N \sigma_j^2}$$

که در آن σ_i مقادیر منفرد هستند. آستانه هدف ۹۵٪ از کل واریانس انتخاب شد تا رتبه مؤثر k مورد نیاز برای حفظ اطلاعات تعیین گردد.

۲-۱-۳ نتایج لایه میانی

تحلیل طیفی برای لایه میانی (layer3.0.conv1) نتایج زیر را نشان داد.
مشاهدات:

افت طیف^۱: مقادیر منفرد کاهش یکنواختی با رفتار لگاریتمی^۱ خطی دارند و افت ناگهانی شدیدی مشاهده نمی‌شود. این موضوع نشان می‌دهد که اطلاعات تا حدی در ابعاد مختلف توزیع شده است. آستانه واریانس: با وجود این کاهش تدریجی، افزونگی قابل توجهی وجود دارد. از میان ۲۵۶ مقدار منفرد، تنها ۱۷۳ مؤلفه برای حفظ ۹۵٪ واریانس کافی هستند.

نتیجه‌گیری: می‌توان با نگهداشت تنها ۶۷/۵۸٪ از ابعاد، ۹۵٪ اطلاعات لایه را حفظ کرد. این امر نشان‌دهنده فشرده‌پذیری متوسط این لایه است.

۳-۱-۳ نتایج لایه نهایی

تحلیل طیفی لایه کاملاً متصل (fc) به نتایج زیر منجر شد.
مشاهدات:

افت طیف: لایه نهایی در مقایسه با لایه میانی، افت اولیه تندتری در مقادیر منفرد نشان می‌دهد. آستانه واریانس: از میان ۵۱۲ مقدار منفرد، تنها ۲۹۱ مؤلفه برای پوشش ۹۵٪ واریانس کافی هستند. نتیجه‌گیری: این بدان معناست که تنها ۵۶/۸۴٪ از مقادیر منفرد باید حفظ شوند.

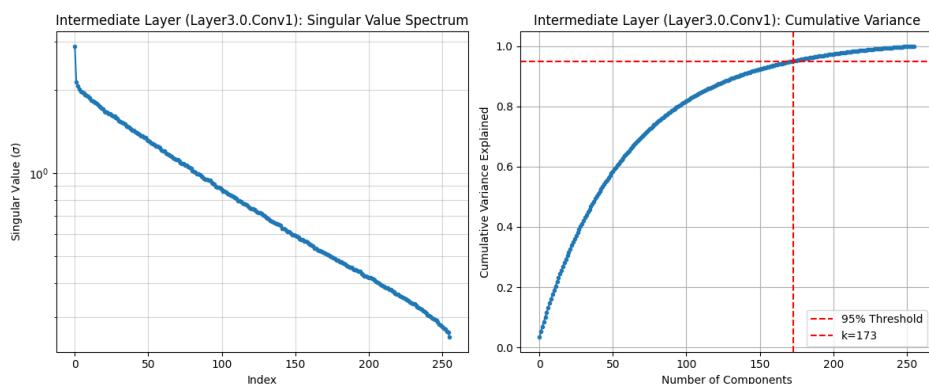
(Spectrum Decay)^۱

۴-۱-۳ تحلیل مقایسه‌ای

مقایسه این دو لایه، ویژگی جالبی از معماری ResNet-18 را آشکار می‌کند. لایه میانی (کانولوشنی) دارای ۲۵۶ مؤلفه کل است که ۱۷۳ مؤلفه برای حفظ ۹۵٪ واریانس نیاز دارد، معادل ۶۷,۵۸٪.

لایه نهایی (FC) دارای ۵۱۲ مؤلفه کل است که ۲۹۱ مؤلفه برای حفظ ۹۵٪ واریانس کافی بوده و معادل ۵۶,۸۴٪ می‌باشد.

لایه کاملاً متصل نهایی افزونگی بیشتری دارد (درصد حفظشده کمتر) نسبت به لایه کانولوشنی میانی. این مشاهده با نظریه گلوگاه اطلاعاتی^۲ در یادگیری عمیق هم راست است؛ نظریه‌ای که بیان می‌کند لایه‌های عمیق‌تر داده ورودی را به نمایش‌هایی کم‌بعدتر و بسیار اطلاعاتی فشرده می‌کنند. در نتیجه، لایه نهایی FC یک نامزد ایده‌آل برای اعمال روش‌های فشرده‌سازی تهاجمی، مانند تقریب کمرتبه، است که در مراحل بعدی این مطالعه پیاده‌سازی شده است.

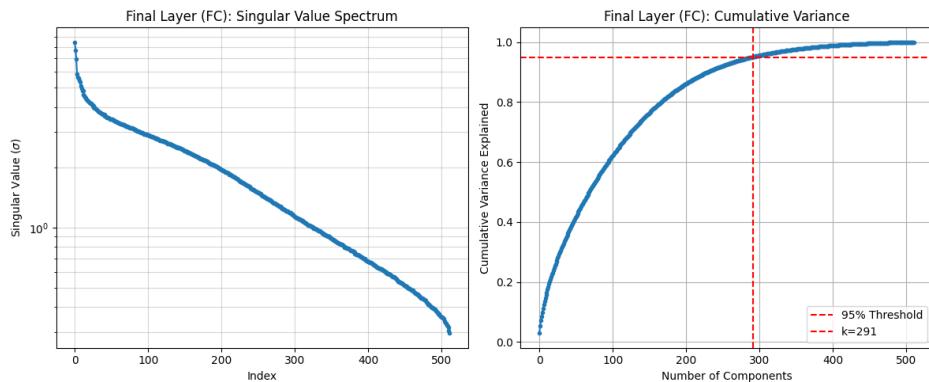
شکل ۳-۱: واریانس لایه اخر (قبل)

۲-۳ پیاده‌سازی عملی فشرده‌سازی

پس از تحلیل طیفی، به اعتبارسنجی تجربی فشرده‌پذیری مدل پرداختیم. یک راهبرد تقریب کمرتبه را بر روی لایه کاملاً متصل نهایی (FC) در معماری ResNet-18 پیاده‌سازی کرده و اثر آن را بر تعداد پارامترها و دقت طبقه‌بندی ارزیابی کردیم.

(Information Bottleneck)^۳

فصل سوم: روش شناسی و نتایج

شکل ۳-۲: واریانس لایه اخر (بعد)

۱-۲-۳ روش‌شناسی فشرده‌سازی

لایه خطی اصلی

$$W \in \mathbb{R}^{1000 \times 512}$$

با دو لایه خطی متوالی، A و B ، که از SVD بربدست آمده‌اند، جایگزین شد. رتبه k برای تجزیه به صورت پویا محاسبه شد تا نرخ‌های کاهش پارامتر 50% و 80% (به طور خاص برای همان لایه) محقق شود.

تعداد مؤثر پارامترها برای لایه تجزیه شده به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$k \times (C_{\text{in}} + C_{\text{out}})$$

در مقایسه با تعداد پارامترهای لایه اصلی:

$$C_{\text{in}} \times C_{\text{out}}.$$

۲-۲-۳ نتایج تجربی

مدل در سه سناریو روی مجموعه‌داده آزمون ارزیابی شد. نتایج در جدول زیر خلاصه شده‌اند:

سیناریو	هدف فشرده‌سازی	تعداد کل پارامترهای مدل	دقت
خط مبنا	۹۲٪	۱۱,۶۸۹,۵۱۲	۰٪
متوسط	۹۱٪	۱۱,۴۳۳,۰۴۰	۵۰٪
تهاجمی	۸۵٪	۱۱,۲۷۸,۸۱۶	۸۰٪

نکته درباره تعداد پارامترها: کاهش کل پارامترها در مقایسه با اندازه کامل مدل (حدود ۱۱ میلیون پارامتر) کوچک به نظر می‌رسد، زیرا تنها لایه نهایی FC (حدود ۵٪ میلیون پارامتر) فشرده شده است. ستون فقرات کانولوشنی که بخش عمده وزن‌ها را در خود دارد، بدون تغییر باقی مانده است.

۳-۲-۳ تحلیل افت دقت

فشرده‌سازی ۵٪: مدل پایداری چشمگیری نشان داد و تنها با افت ناچیز ۷٪ (از ۹۲٪ به ۹۱٪) مواجه شد. این نتیجه یافته‌های بخش ۲ را تأیید می‌کند و نشان می‌دهد که ماتریس وزن بهشت افزونه است و نیمه پایین مقادیر منفرد اطلاعات تمایزبخش بسیار اندکی حمل می‌کنند.

فشرده‌سازی ۸٪: فشرده‌سازی تهاجمی به جریمه عملکردی قابل توجهی انجامید و دقت ۷٪ کاهش یافت (تا ۸۵٪). این افت تند نشان می‌دهد که در نرخ ۸٪، رتبه k بیش از حد کوچک شده و قادر به نمایش مانیفولد پیچیده فضای ویژگی نیست. در واقع، به «هسته» اطلاعات لازم برای طبقه‌بندی آسیب زده‌ایم که به کمپرازش^۳ منجر می‌شود.

این نتایج یک موازنۀ روشن را تثبیت می‌کند: فشرده‌سازی متوسط تقریباً بدون هزینه دقت است، در حالی که فشرده‌سازی تهاجمی برای قابل استفاده شدن به راهکارهای جبرانی (مانند ریزنظمی، Fine-Tuning) نیاز دارد.

۳-۳ بازیابی دقت و ارزیابی سرعت

پس از اعمال فشرده‌سازی ساختاری، مرحله نهایی مطالعه بر دو شاخص عملیاتی حیاتی تمرکز داشت: توانایی مدل در بازیابی دقت ازدست‌رفته از طریق بازآموزی (ریزنظمی) و تأثیر واقعی فشرده‌سازی بر تأخیر استنتاج در محیط CPU.

(Underfitting)^۳

۱-۳-۳ بازیابی دقت از طریق ریزنظمیم

تقریب کمرتبه یک مقداردهی اولیه بهینه از نظر ریاضی برای لایه‌های فشرده شده فراهم می‌کند، اما بهنچار خطاها را نیز وارد می‌سازد. برای کاهش این خطاها، مدل‌های فشرده شده تحت یک مرحله کوتاه ریزنظمیم (سه دوره آموزشی) با استفاده از گرادیان نزولی تصادفی (SGD) قرار گرفتند تا پارامترهای باقی‌مانده بتوانند خود را با قیود کمرتبه جدید تطبیق دهند.

نتایج این فرایند بازیابی به صورت زیر قابل خلاصه‌سازی است.

فشرده‌سازی ۵۰٪: مدل پایداری بالایی نشان داد. دقت اولیه ۹۱٪ پس از ریزنظمیم اندکی به حدود ۹۲٪ افزایش یافت و تقریباً به خط مبنای بدون فشرده‌سازی رسید.

فشرده‌سازی ۸۰٪: اثر ریزنظمیم در این حالت چشمگیرتر بود. افت اولیه تا ۸۵٪ تا حد زیادی جبران شد و دقت مدل به حدود ۸۹٪ بازیابی گردید.

این نتایج نشان می‌دهد که اگرچه SVD ذاتاً یک روش همراه با اتلاف اطلاعات است، اما معماری حاصل همچنان ظرفیت کافی برای یادگیری تابع هدف را حفظ می‌کند. «بعد از دست‌رفته» در سناریوی ۸۰٪ به احتمال زیاد نویز یا همبستگی‌های افزونه بوده‌اند که شبکه پس از یک دوره کوتاه بازآموزی می‌تواند بدون آن‌ها نیز عملکرد مناسبی داشته باشد.

۲-۳-۳ ارزیابی سرعت استنتاج

برای سنجش افزایش سرعت عملی، میانگین زمان استنتاج به‌ازای هر ورودی روی CPU اندازه‌گیری شد. برخلاف انتظار، کاهش تعداد پارامترها به صورت خطی به افزایش سرعت اجرا منجر نشد.

نتایج تجربی در جدول زیر ارائه شده‌اند:

سناریو	زمان استنتاج (میانگین)	تغییر سرعت
NULL	۵۴/۱۴ ms	خط مبنای
+ (کندتر) ۱۰٪	۵۹/۶۱ ms	فشرده‌سازی ۵۰٪
- (تقریباً خنثی) ۶٪	۵۳/۸۱ ms	فشرده‌سازی ۸۰٪

۳-۳-۳ تحلیل سربار محاسباتی

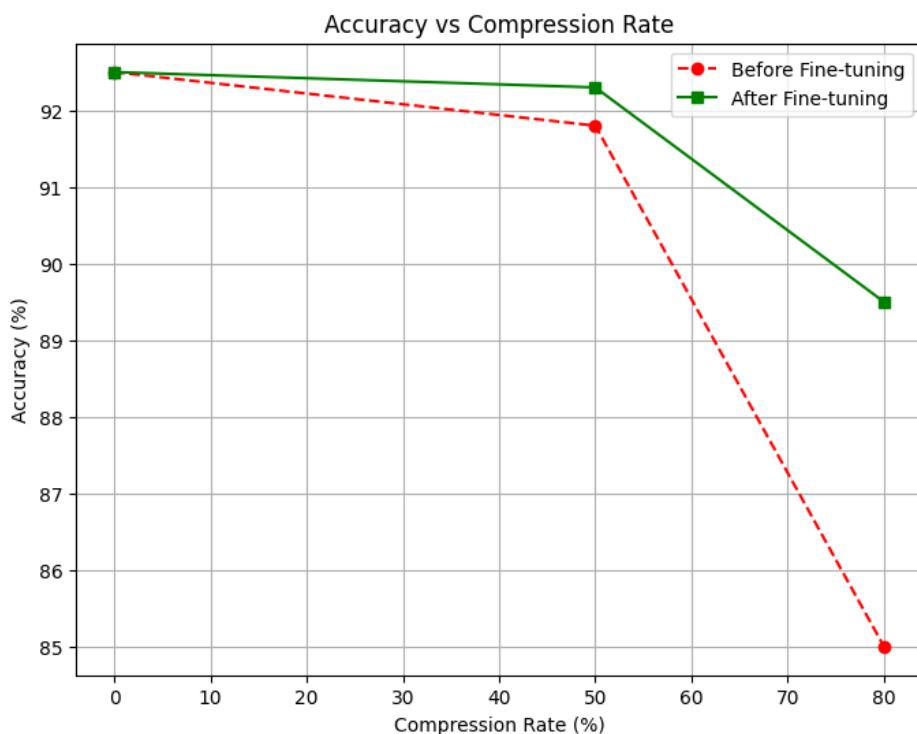
نتایج، یک پارادوکس رایج در فشرده‌سازی مدل را آشکار می‌کند که به «سربار دسته کوچک» (Small Batch Overhead) معروف است.

فصل سوم: روش شناسی و نتایج

در فشرده‌سازی ۵۰٪، کاهش تعداد عملیات ممیز شناور (FLOPs) برای جبران سربار معماری جدید کافی نبود. با جایگزینی یک لایه (W) با دو لایه متواالی (A و B ، تعداد فراخوانی‌های کرنل و عملیات خواندن/نوشتن حافظه تقریباً دو برابر شد. در CPU، این سربار تأخیر بر صرفه‌جویی محاسباتی غالب شد و در نهایت زمان استنتاج افزایش یافت.

تنها در فشرده‌سازی ۸۰٪، کاهش اندازه محاسبات (ابعاد ضرب ماتریسی) به اندازه‌ای شد که بتواند سربار لایه اضافی را جبران کند. با این حال، حتی در این حالت نیز مدل صرفاً هم‌سطح با خط مبدا عمل کرد (۵۳/۸۱ در برابر ۵۴/۱۴)، نه به‌طور معنادار سریع‌تر.

این نتایج نشان می‌دهد که فشرده‌سازی مبتنی بر SVD روی یک لایه منفرد، بیشتر برای کاهش نیاز ذخیره‌سازی (Memory Footprint) مؤثر است تا بهبود تأخیر اجرا روی CPU، مگر آنکه نرخ فشرده‌سازی بسیار بالا باشد یا این روش بر روی لایه‌های کانولوشنی محاسبات‌سنگین اعمال شود.

شکل ۳-۳: دقیقت در مقابل فشرده سازی

فصل ۴

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری و پیشنهادات

۱-۴ بحث

نتایج تجربی نشان‌دهنده رابطه‌ای پیچیده میان کاهش نظری مدل و عملکرد عملی در محیط‌های استقرار است. این بخش پیامدهای تحلیلی این یافته‌ها را بررسی می‌کند.

۱-۱-۴ پارادوکس تأخیر در محیط‌های استقرار

نتایج ما نشان داد که کاهش تعداد پارامترها لزوماً به استنتاج سریع‌تر منجر نمی‌شود. این ناهمخوانی را می‌توان به گلوگاه‌های خاص هر محیط سخت‌افزاری نسبت داد.

CPU (حساس به تأخیر): همان‌طور که در آزمایش‌ها مشاهده شد، CPU از سریار ترتیبی رنج می‌برد. جایگزینی یک عملیات بزرگ ماتریسی با دو عملیات کوچک‌تر، تعداد واکشی دستورالعمل‌ها و فراخوانی‌های کرنل را دو برابر می‌کند. برای اندازه‌های دسته کوچک، این سریار از کاهش عملیات حسابی (FLOPs) پیشی می‌گیرد و در نتیجه، زمان استنتاج افزایش می‌یابد.

GPU (مبتنی بر گذرهایی): در محیط‌های بهشت موازی، شکستن ماتریس‌ها می‌تواند به پدیده «گرسنگی» منجر شود؛ جایی که هسته‌های GPU به‌طور کامل به کار گرفته نمی‌شوند، زیرا ماتریس‌های تجزیه‌شده آن قدر کوچک هستند که ظرفیت سخت‌افزار را اشباع کنند.

لبه/موبایل (محدود به پهنای باند حافظه): اگرچه در این مطالعه آزمایش نشد، تحلیل نظری نشان می‌دهد که این همان جایی است که فشرده‌سازی مبتنی بر SVD بیشترین مزیت را دارد. در دستگاه‌های موبایل، هزینه انرژی و زمان برای واکشی وزن‌ها از RAM اغلب از هزینه محاسبه بیشتر است. با کاهش

چشمگیر اندازه مدل (ذخیره‌سازی)، فشار روی پهنای باند حافظه کم می‌شود که احتمالاً به افزایش سرعت واقعی و صرفه‌جویی در باتری در استقرارهای لبه‌ای منجر خواهد شد.

۲-۱-۴ انتخاب لایه با استفاده از عدد شرطی

برای پرهیز از رویکرد آزمون‌وخطا در فشرده‌سازی همه لایه‌ها، عدد شرطی^۱ یک معیار دقیق برای انتخاب لایه‌ها فراهم می‌کند. این کمیت که به صورت نسبت بزرگ‌ترین به کوچک‌ترین مقدار منفرد تعریف می‌شود،

$$\kappa = \frac{\sigma_{\max}}{\sigma_{\min}},$$

«پایداری» یک لایه را کمی‌سازی می‌کند.

عدد شرطی بالا (بدشرط): متناظر با طیفی با «دُم سنگین» (کاهش سریع) است، همان‌گونه که در لایه‌های ResNet-18 مشاهده شد. این وضعیت نشان‌دهنده افزونگی بالاست و لایه را به گزینه‌ای عالی برای فشرده‌سازی تهاجمی تبدیل می‌کند.

عدد شرطی پایین (خوبشرط): متناظر با طیفی نسبتاً تخت است. این بدان معناست که لایه عملأ «تمام‌رتبه» بوده و از همه ابعاد به طور مؤثر استفاده می‌کند. فشرده‌سازی چنین لایه‌هایی به افت دقت فوری و غیرقابل جبران منجر خواهد شد.

۲-۴ نتیجه‌گیری

این گزارش امکان‌پذیری استفاده از تجزیه مقدار منفرد^۲ برای فشرده‌سازی معماری ResNet-18 را بررسی کرد. تحلیل‌ها تأیید می‌کنند که شبکه‌های عصبی عمیق دارای افزونگی کمرتبه قابل توجهی هستند. ما توانستیم ۵۰٪ از پارامترهای لایه کاملاً متصل نهایی را با افت دقت ناچیز (حدود ۷٪) حذف کنیم و بخش عمده دقت ازدست‌رفته در فشرده‌سازی ۸۰٪ را از طریق ریزنظمی کوتاه‌مدت بازیابی نماییم.

با این حال، این مطالعه هشداری جدی درباره سرعت استنتاج ارائه می‌دهد. نتیجه می‌گیریم که فشرده‌سازی مبتنی بر SVD در درجه اول یک تکنیک بهینه‌سازی حافظه است، نه لزوماً یک روش بهینه‌سازی تأخیر، بهویژه در استقرارهای مبتنی بر CPU. برای پیاده‌سازی‌های آینده، توصیه می‌شود

(Condition Number)^۱
(SVD)^۲

فصل چهارم: جمع‌بندی و نتیجه‌گیری و پیشنهادات

لایه‌های محدود به حافظه (مانند لایه FC نهایی) در اولویت فشرده‌سازی قرار گیرند و لایه‌های محدود به محاسبه (مانند کانولوشن‌های اولیه) دست‌نخورده باقی بمانند تا ویژگی‌های بهینه تأخیر حفظ شود.

منابع و مراجع

- [1] Golub, Gene H. and Van Loan, Charles F. Matrix Computations. Johns Hopkins University Press, Baltimore, 4 ed. , 2013.
- [2] Hastie, Trevor, Tibshirani, Robert, and Friedman, Jerome. The Elements of Statistical Learning: Data Mining, Inference, and Prediction. Springer, New York, 2 ed. , 2009.
- [3] Jolliffe, Ian T. Principal Component Analysis. Springer, New York, 2 ed. , 2002.

Abstract

This report investigates the efficacy of Singular Value Decomposition (SVD) as a technique for compressing deep neural networks, specifically analyzing the ResNet-18 architecture. The study aims to evaluate the trade-offs between parameter reduction, model accuracy, and inference latency. Methodologically, the singular value spectra of both intermediate convolutional layers and the final fully connected layer were analyzed to determine intrinsic redundancy. Based on this spectral analysis, linear layers were replaced with rank- k approximations at compression rates of 50% and 80%. Key findings indicate that ResNet-18 layers exhibit significant low-rank structures, allowing for substantial parameter removal with minimal initial impact on accuracy. While aggressive compression (80%) resulted in a notable performance drop, fine-tuning the model for short epochs successfully recovered the majority of lost accuracy. However, inference latency tests on CPU revealed a discrepancy between theoretical FLOPs reduction and practical runtime, where the overhead of sequential layer execution often negated speed gains. The report concludes by discussing the utility of the condition number as a metric for selecting compressible layers and the implications of deployment environments on compression strategies.

Key Words:

Dimensionality Reduction, Feature Selection, Singular Value Decomposition (SVD), Recursive Feature Elimination (RFE), Semiconductor Manufacturing, Stability Analysis

**Amirkabir University of Technology
(Tehran Polytechnic)**

Department of Computer Science

M. Sc. Thesis

Fifth CDM Project

By

Mohammad Sadegh Gholizadeh

Supervisor

Dr. Mahdi Ghatei